

Arkivsak 200502924
Arkivnr. E: C50
Saksbehandler Terje Kaldager
Saksgang
Hovedutvalg for plan, areal og miljø

Møtedato 24.01.2006
Sak nr.

Pilotprosjekt i Miljøverndepartementets verdiskapingsprogram - prioritering av prosjekter

ADMINISTRASJONENS INNSTILLING

1. Vestfold fylkeskommune prioriterer innkomne prosjektforslag i følgende rekkefølge:
 - a. Hamnerdalen – verdiskaping gjennom 600 år
 - b. Eidsfoss – et verdiskapingsprosjekt for fremtiden
 - c. Kultur og verdiskaping på Karljohansvern
 - d. Berger – en industrihistorisk perle i dag og i framtiden.
2. Alle innkomne forslag oversendes Miljøverndepartementet.
3. Miljøverndepartementet oppfordres til å sette av midler til gjennomføring av nødvendige forprosjekter der hovedprosjekter kan bli aktuelle i 2007 eller seinere.

Tønsberg, 6.januar 2006

Halvard Kausland
fylkesrådmann

Anne Cathrine Sverdrup
direktør

Vedlegg: 1

Innledning

Det har kommet inn 6 forslag til prosjekter med tema kulturminner og verdiskaping. Fylkeskommunen har hatt dialog med alle søkere underveis i prosessen. De innkomne prosjektene er prioritert etter ønske fra Riksantikvaren / Miljøverndepartementet på grunnlag av de vurderingskriterier som er lagt inn fra departementets side. Hovedutvalget gjør den endelige prioriteringen av de aktuelle pilotprosjektene.

Saksutredning

Hovedutvalget behandlet fylkeskommunens deltagelse i verdiskapingsprogrammet i sitt forrige møte (sak 44/05) og fattet følgende vedtak:

1. Vestfold fylkeskommune ønsker å delta i Miljøverndepartementets nettverk innen kulturminner og verdiskaping.
2. Vestfold fylkeskommune vil komme tilbake til endelig kandidat til pilotprosjekt i Miljøverndepartementets verdiskapingsprogram.

I denne saken var de sentrale vurderingskriteriene gjengitt. Siden de ligger til grunn i vurderingen av prosjektene, gjengis de her:

- De skal ha et vesentlig potensiale for verdiskaping og vil gi en målbar effekt
- De er godt forankret lokalt og regionalt i politiske organer og inngår i lokale eller regionale strategier for verdiskaping, omstilling og utvikling av lokalsamfunn.
- De omfatter samarbeid mellom offentlige aktører, eiere, næringsliv, museer og frivillig sektor med sikte på å utvikle vitale og fremtidsrettede nettverk
- De utløser ressursinnsats og medfinansiering fra andre, blant annet lokale og regionale utviklingsmidler, privat kapital og dugnad. (Her vil blant annet midler til næringsutvikling i landbruket som forvaltes av Innovasjon Norge og fylkesmennene kunne bidra.)
- De samspiller med og utnytter relevante erfaringer fra andre prosjekter, programmer og virkemidler innenfor andre sektorer (for eksempel midler til næringsutvikling, tettstedsutvikling, universell utforming, regional utvikling og omstilling, FoU innen fiskeri, landbruk, utdanning, sosial og helse)
- De medvirker til utvikling av erfaring og kunnskap som har overføringsverdi regionalt og nasjonalt.
- Kysten er særlig satsingsområde, men tilknytning til andre satsingsområder som byer og tettsteder og landbrukets kulturlandskap er også ønskelig

Det har kommet inn 6 prosjektforslag som følger saken. I de følgende er kun tatt inn en oppsummering av hvert prosjekt. Prosjektene er tatt inn i geografisk rekkefølge.

Navn	BERGER – En industrihistorisk perle i dag og i framtiden
Sted	Berger, Svelvik kommune
Forslagsstiller	Svelvik kommune
Prosjektets mål	Skape verdiskapning på Berger gjennom ulike tiltak rettet mot lokalbefolkningen, kulturbaserte næringer og kunstnere
Aktører	Svelvik kommune, Berger museum/Nord-Jarlsbergmuséene, lokale frivillige organisasjoner, brukerforening på Fossekleiva, Nordre Vestfold næringsutviklingsselskap
Innhold	Kulturminneanalyse Berger Tilstandundersøkelser på eksisterende bygg Tilrettelegge næringslokaler for kunstnere og kulturaktører. Utvikle Nedre fabrikker Informasjonsmateriell for innbyggere på nett og papir, samt annen informasjonsvirksomhet. Utvikle gode redskaper som er velegnet som hjelp for befolkningen for en videre utvikling av den eldre bebyggelsen, kommunikasjonsårene og kulturlandskapet i prosjektområdet Flere informasjonssteder - Temavandringer med ulike kulturelle uttrykk

	<p>Eks: "Næringsveier" - vise ulike næringer i området "Den røde tråden" - tekstilhistorien "Den glade vandrer" - idrett og friluftsliv Andre kulturvandring til steder med spesiell historie Kursing og lokal godkjenning/bevis for lokale håndverkere, kursing for saksbehandlere og interesserte eiere Peke på, premiere og informere om hageanlegg, plantevalg, vern og restaurering av gamle hageanlegg/grøntområder Utdanne lokalguider</p>
Forankring	Fylkesdelplan for bevaring av kulturminner i Vestfold
Økonomisk ramme	NOK 7.110.000
Vurdering	<ul style="list-style-type: none"> • Målbar verdiskaping – ja, både hos lokale næringsdrivende og gjennom besøkene til området • Godt forankret – ja både lokalt og regionalt • Samarbeid mellom aktører – ja, spesielt lokalt • Utløser medfinansiering – ja, lokalt og regionalt (ikke avklart), ikke privat • Bruker erfaringer fra andre sektorer – ja, kopler opp mot andre programmer • Overføringsverdi – ja, til andre lokalsamfunn • Kystkultur - ja
Konklusjon	Bør prioriteres

Navn	Eidsfoss et verdiskapingsprosjekt for fremtiden
Sted	Eidsfoss, Hof kommune
Forslagsstiller	Hof kommune, Vestfold fylkeskommune
Prosjektets mål	Ta vare på og formidle historien på Eidsfoss. Utvikle Gamle Eidsfos til en primærattraksjon gjennom bruk og vern
Aktører	Hof kommune, Fellesutvalget på Eidsfoss, Nord-Jarlsbergmuséene, Vestfold fylkeskommune
Innhold	Hagen – realiseres i henhold til analyseplan Utrede og gjennomføre en eventuell reetablering av museum (inkl galleri og info) – realiseres av styret i Nord-Jarlsbergmuseene (NJM) i samarbeid med Stiftelsen Eidsfoss Industrihistoriske Samlinger. Rehabilitering / restaurering av Eidsfos Hovedgård – realiseres i henhold til plan av stiftelens styre i samarbeid med kulturminnemyndighetene Strakstiltak – realiseres av Hof kommune i samarbeid med bedrifter og Fellesutvalget, og i henhold til analyseplan Helhetstenkingen – realiseres av styringsgruppen i samarbeid med Fellesutvalget, Eidsfoss
Forankring	Fylkesdelplan for bevaring av kulturminner i Vestfold
Økonomisk ramme	NOK 7.300.000
Vurdering	<ul style="list-style-type: none"> • Målbar verdiskaping – ja, oversiktlig samfunn • Godt forankret – ja, i lokale og regionale planer • Samarbeid mellom aktører – ja, lokalt og regionalt • Utløser medfinansiering – ja, lokalt, regionalt og privat • Bruker erfaringer fra andre sektorer – ja, både gjennom deltagelse og innleid kompetanse • Overføringsverdi – ja, til andre lokalsamfunn • Kystkultur - nei
Konklusjon	Bør prioriteres

Navn	Kultur og verdiskaping på Karljohansvern
Sted	Karljohansvern i Horten by, Horten kommune
Forslagsstiller	Horten kommune
Prosjektets mål	Videreutvikle Karljohansvern som en levende kulturbydel med satsing på verdiskaping i nasjonale kulturminner
Aktører	Horten kommune, Forsvaret, Preus fotomuseum, Vestfold fylkeskommune, private aktører
Innhold	Etablere et samarbeidsforum for Karljohansvern Utvikle kulturparken Karljohansvern Gjennomføre et forprosjekt om besøkssenter Tilrettelegge for bruk av kultur og natur (blant annet gjennom trafikk-, parkerings- og informasjonsplan) Utvikle og oppruste bygningene og arealene på den opprinnelige gården på KJV, Gamle Horten, til allmennyttige formål Bevaring og utvikling av verneverdige bygningsmiljøer, blant annet gjennom informasjon til beboere og etablering av gjenbruksstasjon for gamle bygningsdeler
Forankring	Fylkesdelplan for bevaring av kulturminner i Vestfold Kommuneplan for Horten Kommunedelplan for Karljohansvern (under utarbeidelse) Fredningsplan for Karljohansvern (RA) (under utarbeidelse)
Økonomisk ramme	NOK 3.900.000
Vurdering	<ul style="list-style-type: none"> • Målbar verdiskaping – delvis, økonomisk i institusjoner, samfunnsmessig i bosettingen og bruken av området • Godt forankret – ja, både lokalt og regionalt • Samarbeid mellom aktører - ja • Utløser medfinansiering – ja, både kommune, fylkeskommune og private • Bruker erfaringer fra andre sektorer – ja, spesielt på forvaltning av arealene • Overføringsverdi – ja, både andre festningsverker og andre bydeler med bevaringsverdig miljø • Kystkultur - ja
Konklusjon	Bør prioriteres

Navn	Hammerdalen – verdiskaping gjennom 600 år
Sted	Hammerdalen i Larvik by, Larvik kommune
Forslagsstiller	Treschow Fritzøe as, Larvik kommune, Høgskolen i Vestfold
Prosjektets mål	Et hovedelement i pilotprosjektet er å skape bærekraft i vernesituasjonen gjennom å kombinere aktiv næringsvirksomhet med vern slik at det hele blir selvberende. <ul style="list-style-type: none"> • Hammerdalsprosjektet vil konvertere historie, restaurering og bygningsvern med aktiv næringsvirksomhet for å skape et selvberende, dynamisk totalmiljø. • Det er en forutsetning at næringselementet får tilstrekkelige rammevilkår for å oppnå en bærekraftig situasjon. • Prosjektet er organisert i en spennende dynamikk mellom grunneier, myndigheter og ikke minst høgskole og forskning.
Aktører	Treschow Fritzøe AS, Larvik kommune, Høgskolen i Vestfold, Vestfold fylkeskommune, Mølla atelierfellesskap
Innhold	<ul style="list-style-type: none"> • Sette i gang arbeidet og prosessen med en helhetsplan med delplaner for estetikk, ny arkitektur, vern og bruk, næringsutvikling med mer. • Initiere prosjekt om verdiskapingshistorien i Hammerdalen. Med formål et senter for dokumentasjon, opplevelse og kreativitet, der områdets historie tas inn i framtiden. Kulturminnefaglige undersøkelser: Bygninger, anlegg og andre installasjoner. • Fysisk opprustning av bygninger og anlegg, også strukturer som kun

	<p>oppleves som spor.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegge for næringer i kulturminnebransjen: <ul style="list-style-type: none"> - Kompetanse: Kurs/undervisning i håndverk og antikvarisk kunnskap - Lokal sysselsetting: Tradisjonelle bygningshåndverk. - Opplevelse: Formidling, høyskoletilbud innenfor profesjonell formidling/service (fro - Handel- og tjenester: Produktutvikling, markedsføring av tilbud (reiseliv) • Partnerskap for helhet og deler av utvikling av kulturarven mellom ulike aktører på lokalt, regionalt og statlig nivå. • Ny bruk av Mølla, Sliperiet, Valseverket og Jernstøperiet prioriteres • Bygge opp et profesjonelt miljø rundt Mølla som en regional kunst- og kulturformidlingsarena. • Skape et kulturelt mangfold med rom for både nyetablerte/gründere og etablerte næringer og kunstnere • Skape en unik arena for læring om kulturnæringer: Målgruppe spenner fra videregående opplæring til høyskole/... • Forskjønning av området inkludert gallerier, verksteder, butikker og museum • Initiere prosjekt med utgangspunkt i det flerkulturelle møte, aktualisert gjennom møtet mellom historien og byens befolkning, kunstnere og næringsdrivende i Hammerdalen.
Forankring	<p>St. meld 22 (2004-2005) Kultur og næring Fylkesdelplan for bevaring av kulturminner i Vestfold Strategisk kulturplan for Vestfold Kommuneplanens samfunnsdel 2005 – 2015, Kommunes strategidokument 2006 – 2009 Kommunedelplan for Larvik by 2005 – 2017</p>
Økonomisk ramme	NOK 6.800.000
Vurdering	<ul style="list-style-type: none"> • Målbar verdiskaping – delvis, økonomisk vil det bli en del av konsernet, samfunnsmessig viktig for Larvik • Godt forankret – ja, både lokalt og regionalt • Samarbeid mellom aktører – ja, alle lokale, høgskolen er med • Utløser medfinansiering – ja, spesielt fra TF • Bruker erfaringer fra andre sektorer – ja, både brdriftsutvikling og stedsutvikling • Overføringsverdi – delvis, er spesielt på grunn av en dominerende eier • Kystkultur - ja
Konklusjon	Bør prioriteres

Navn	Tønsberg havn – moderne møteplass på historisk grunn
Sted	Nedre Langgate 18 og Støperiet i Tønsberg by i Tønsberg kommune
Forslagsstiller	Tønsberg kommune
Prosjektets mål	Utvikling og bevaring av to bygningsmiljøer til ny bruk i gammel form og gammelt miljø
Aktører	Tønsberg kommune, Næringsdrivende, Kaldnes byutvikling, Vestfold fylkesmuseum, kulturlivet i kommunen
Innhold	<p>Nedre Langgate 18</p> <ul style="list-style-type: none"> - total rehabilitering av bygninger - istandsetting til næringslokaler <p>Støperiet</p> <ul style="list-style-type: none"> - rehabilitering av bygg - utvikle bygget til et lokalt kulturhus - vekt på kreative næringer i bygget og tilstøtende bygg

	- kunnskapsoppbygging og formidling av verftshistorie
Forankring	Fylkesdelplan for bevaring av kulturminner i Vestfold Kommuneplan for Tønsberg
Økonomisk ramme	Ingen anslag for det
Vurdering	<ul style="list-style-type: none"> • Målbar verdiskaping – delvis, vanskelig å måle økonomisk verdiskaping, god for samfunnsmessig • Godt forankret – delvis, i kommunen • Samarbeid mellom aktører – delvis, begrenset til berørte aktører • Utløser medfinansiering – ikke avklart • Bruker erfaringer fra andre sektorer – ikke avklart • Overføringsverdi – ja, til andre større byer • Kystkultur - ja
Konklusjon	Prioriteres ikke - noe uavklart – behov for forprosjekt

Navn	Mulighet for utvikling ved nasjonale festningsverker i Vestfold
Sted	Frederiksvern Verft, Stavern i Larvik kommune Karljohansvern Verft, Horten i Horten kommune
Forslagsstiller	Nasjonale festningsverk, en enhet i Forsvarsbygg
Prosjektets mål	Belyse kulturminnenes betydning og muligheter for verdiskaping i en ny tid.
Aktører	Berørte kommuner, Vestfold fylkeskommune, Nasjonale festningsverker, private lag og foreninger, berørt næringsliv
Innhold	Utredende forprosjekt med hovedvekt på de to nasjonale festningsverkene men også vekt på kulturhistoriske spor, forsvarets anlegg, fyrstasjoner etc langs kysten mellom disse endepunktene.
Forankring	Fylkesdelplan for kystsonen
Økonomisk ramme	NOK 1.000.000
Vurdering	<ul style="list-style-type: none"> • Målbar verdiskaping – vanskelig å vurdere, kan være mulig • Godt forankret – delvis i kystsoneplanen • Samarbeid mellom aktører – kan innbefatte mange • Utløser medfinansiering - uavklart • Bruker erfaringer fra andre sektorer – stort potensiale • Overføringsverdi – store muligheter • Kystkultur - ja
Konklusjon	Prioriteres ikke – interessant problemstilling for forprosjekt

Administrasjonens bemerkninger

Administrasjonen har gjort vurderingene av det enkelte prosjekt i oppstillingen ovenfor og har ikke mer å tilføye til disse vurderingene. Prioriteringen av prosjektene har skjedd i forhold til de oppgitte kriterier. Det betyr at prioriteringen kunne vært annerledes dersom en kun skulle prioritert ut fra forhold i fylket.

Administrasjonen mener at en sidevirkning av arbeidet med disse prosjektene, er at det har blitt en større fokus på forholdet mellom kulturminner og verdiskaping i minst 6 av fylkets kommuner. Dette engasjementet er det viktig å ta vare på, utvikle og formidle til flere. Betydningen av - og forståelsen for - spillet mellom kulturminner og verdiskaping er, generelt sett, ikke sterk, verken i fylket eller i landet. Stortingsmeldingen om kulturminner ("Leve med kulturminner") satte dette på dagsordenen. Dette bør nå følges opp. Fylkeskommunen bør ta denne oppgaven som en del av det nasjonale nettverket som man ønsker å delta i og det regionale nettverket som skal etableres i fylket innen temaet. Administrasjonen vil vurdere om det regionale nettverket kan etableres på tvers av fylkesgrensene i BTV for å få tilfang av bredere erfaring og legge grunnlag for et større kompetansenettverk.